

Unionin tuomioistuin/tuomareiden ja julkisasiamiesten nimittäminen

Kokous

Jäsenvaltioiden hallitusten välinen konferenssi 27.3.2024

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Hallitusten välisessä konferenssissa on tarkoitus päättää kolmen tuomarin (Saksa, Latvia ja Ranska) ja kahden julkisasiamiehen (Ranska ja Luxemburg) nimittämisestä unionin tuomioistuimeen toimikaudeksi, joka alkaa 7.10.2024 ja päättyy 6.10.2030. Saksan ja Latvian tuomariehdokkaat ovat unionin tuomioistuimen nykyisiä tuomareita ja Ranskan ehdokas julkisasiamieheksi toimii parhaillaan julkisasiamiehenä. Heidän toimikauttaan ehdotetaan jatkettavan uudelle toimikaudelle. Ranskan tuomariehdokasta ja Luxemburgin julkisasiamiesehdokasta ehdotetaan ensimmäiselle toimikaudelle unionin tuomioistuimeen.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä ehdokkaiden Thomas von Danwitz (Saksa), Ineta Ziemele (Latvia) ja Stéphane Gervasoni (Ranska) nimittämisen unionin tuomioistuimen tuomareiksi sekä ehdokkaiden Jean Richard de la Tour (Ranska) ja Dean Spielmann (Luxemburg) nimittämisen unionin tuomioistuimen julkisasiamieheksi.

Ehdokkaiden soveltuvuutta arvioiva ns. SEUT 255 artiklan mukainen komitea on antanut ehdokkaista myönteisen lausunnon.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin tuomioistuin muodostuu kahdesta tuomioistuimesta: unionin tuomioistuimesta ja unionin yleisestä tuomioistuimesta. Unionin tuomioistuin käsittelee jäsenvalti-

oiden kansallisten tuomioistuinten tekemiä ennakkoratkaisupyyntöjä ja unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden nostamia erityyppisiä kanteita. Lisäksi unionin tuomioistuimelta voi hakea muutosta unionin yleisen tuomioistuimen antamiin ratkaisuihin oikeuskysymysten osalta.

Unionin tuomioistuimessa on yksi tuomari kustakin jäsenvaltiosta. Lisäksi tuomioistuimessa toimii yksitoista julkisasiamiestä. Julkisasiamiesten tehtävänä on täysin puolueettomina ja riippumattomina esittää ratkaisuehdotuksia tuomioistuimen käsiteltävinä olevissa asioissa. Ratkaisuehdotus on julkisasiamiehen itsenäinen kannanotto EU-oikeuden oikeasta tulkinnasta. Se ei sido unionin tuomioistuinta sen laatiessa tuomiota. Tuomioistuin voi päättää, että asia ratkaistaan ilman julkisasiamiehen ratkaisuehdotusta, jos se katsoo, ettei asiassa tule esiin uutta oikeuskysymystä.

Jäsenvaltioiden välillä on sovittu, että Espanjalla, Italialla, Ranskalla, Saksalla ja Puolalla on pysyvä julkisasiamies. Muiden jäsenvaltioiden julkisasiamiesten osalta käytössä on vuorottelujärjestelmä.

Unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton. Heidän on täytettävä kotimaassaan korkeimpien tuomarin virkojen kelpoisuusvaatimukset tai oltava tunnetusti päteviä lainoppineita.

Unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Osa tuomareista ja julkisasiamiehistä vaihtuu joka kolmas vuosi tuomioistuimen perussäännössä määrätyn edellytyksin. Tuomari, jonka toimikausi päättyy, voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi. Sama koskee niistä jäsenvaltiosta nimitettyjä julkisasiamiehiä, joilla on pysyvä julkisasiamiehenpaikka.

Ns. SEUT 255 artiklan mukainen komitea antaa lausunnon ehdolla olevien henkilöiden soveltuvuudesta tehtävään ennen kuin jäsenvaltioiden hallitukset päättävät nimityksistä yhteisellä sopimuksella. Ehdokkaat ovat saaneet komitealta myönteisen lausunnon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Unionin tuomioistuimen tuomarit ja julkisasiamiehet nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella kuudeksi vuodeksi kerrallaan (SEU 19 ja SEUT 253 artikla). Tätä ennen kuullaan SEUT 255 artiklassa tarkoitettua komiteaa.

Osa tuomareista kummassakin tuomioistuimessa vaihtuu joka kolmas vuosi (SEUT 253 ja 281 artikla sekä perussopimukseen liitetyn pöytäkirjan N:o 3, ”Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä”, 9 artikla).

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU:n tuomarinimityksasiat kuuluvat valtioneuvoston kanslian toimivaltaan ja valtioneuvoston kansliassa pääministerin päätettäviin asioihin. Suomen kannasta on tarkoitus sopia EU-ministerivaliokunnan kirjallisessa menettelyssä 18.3.2024.

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

6756/24 JUR 104 INST 59 COUR 3 (jäsenvaltioiden hallitusten edustajien konferenssin koolle kutsuminen)

6757/24 JUR 105 INST 60 COUR 4 (Ranskan tuomariehdokkaan ansioluettelo)

6758/24 JUR 106 INST 61 COUR 5 (Ranskan julkisasiamiehen ansioluettelo)

6759/24 JUR 107 INST 62 COUR 6 (Luxemburgin julkisasiamiesehdokkaan ansioluettelo)

6760/24 JUR 108 INST 63 COUR 7 (Saksan tuomariehdokkaan ansioluettelo)

6761/24 JUR 109 INST 64 COUR 8 (Latvian tuomariehdokkaan ansioluettelo)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VNEUS, Hanna Oraheimo, hanna.oraheimo@gov.fi, puhelin 0295 161096

VNEUS, Liisa Reunanen, liisa.reunanen@gov.fi, puhelin 0295 160424

UM, Henriikka Leppo, henriikka.leppo@gov.fi, puhelin 0295 351046

OM, Tia Möller, tia.moller@gov.fi, puhelin 0295 150105

VAHVA-tunnus

EU/223/2024

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite